

QUYẾT ĐỊNH
SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ
V/v tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự

TÒA ÁN NHÂN DÂN KHU VỰC 18-THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH

Thành phần giải quyết việc dân sự gồm có:

Thẩm phán-Chủ tọa phiên họp: Bà Phạm Ngọc Hoàng An-Thẩm phán.

Thư ký phiên họp: Bà Nguyễn Thị Thủy-Thư ký Tòa án nhân dân khu vực 18-Thành phố Hồ Chí Minh.

Đại diện Viện Kiểm sát nhân dân khu vực 18-Thành phố Hồ Chí Minh tham gia phiên họp: Ông Nguyễn Văn Trung-Kiểm sát viên.

Ngày 20 tháng 8 năm 2025, tại Trụ sở Tòa án nhân dân khu vực 18-Thành phố Hồ Chí Minh mở phiên họp sơ thẩm công khai giải quyết việc dân sự thụ lý số: 38/2025/TLST-VDS ngày 11 tháng 7 năm 2025 về việc: “Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự” theo Quyết định mở phiên họp số: 03/2025/QĐPH-VDS ngày 12 tháng 8 năm 2025, gồm những người tham gia tố tụng sau đây:

Người yêu cầu:

- Bà Lê Thị P, sinh năm 1959.
- Ông Nguyễn Văn C, sinh năm 1954.
- Bà Nguyễn Thị Kim T, sinh năm 1981.
- Bà Nguyễn Thị Kim L, sinh năm 1984.

Cùng hộ khẩu thường trú: Tổ 8, khu phố A, phường L, Thành phố Hồ Chí Minh-có mặt.

Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan: Bà Nguyễn Thị Kim S, sinh năm 1991.

Hộ khẩu thường trú: Tổ 8, khu phố A, phường L, Thành phố Hồ Chí Minh-vắng mặt.

NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ:

Tại Đơn yêu cầu giải quyết việc dân sự ngày 06/6/2025 về việc tuyên bố bà S mất năng lực hành vi dân sự và ý kiến trình bày tại phiên họp xét việc dân sự của bà P, ông C, bà T và bà L cùng các tài liệu, chứng cứ khác đã thu thập được có trong hồ sơ, nội dung sự việc như sau:

Bà S bị bệnh viêm màng não từ lúc bốn tháng tuổi. Gia đình có đưa bà S đến bệnh viện để điều trị. Sau khi điều trị, bà S vẫn phát triển, đi đứng bình thường nhưng không có khả năng nói và không tự chủ về sinh hoạt của bản thân mình. Bản thân bà S không tự nhận thức được để tự chăm sóc cho bản thân, đập phá đồ đạc trong nhà, khóc, cười, nóng giận bất chợt. Hiện nay, bà S vẫn khỏe mạnh, ăn uống bình thường, chỉ không tự lo cho bản thân được. Bà S được địa phương cấp giấy chứng nhận khuyết tật nặng và hưởng tiền trợ cấp hàng tháng. Nay, bà P, ông C, bà T, bà L yêu cầu Tòa án tuyên bố bà S mất năng lực hành vi dân sự.

Tại phiên họp:

Người yêu cầu bà P, ông C, bà T và bà L giữ nguyên yêu cầu và các ý kiến đã trình bày, không cung cấp thêm tài liệu, chứng cứ nào khác.

Ý kiến của Kiểm sát viên tham gia phiên họp:

- Về tố tụng: Tòa án nhân dân khu vực 18-Thành phố Hồ Chí Minh thụ lý việc dân sự là đúng thẩm quyền. Quá trình giải quyết và tại phiên họp, Thẩm phán, Thư ký đã tiến hành đúng, đầy đủ các thủ tục tố tụng theo quy định tại các Điều 369 và Điều 377 Bộ luật Tố tụng dân sự.

- Về nội dung: Căn cứ vào Điều 22 Bộ luật Dân sự; Điều 378 Bộ luật Tố tụng dân sự và bản Kết luận giám định pháp y tâm thần theo trung cầu số 5998/KLGD ngày 06/8/2025 của Trung tâm pháp y tâm thần khu vực Thành phố Hồ Chí Minh, đề nghị Tòa án chấp nhận đơn yêu cầu của bà P, ông C, bà T và bà L về việc tuyên bố bà S mất năng lực hành vi dân sự.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp; ý kiến của các đương sự và đại diện Viện kiểm sát tại phiên họp, Tòa án nhân dân khu vực 18-Thành phố Hồ Chí Minh nhận định:

[1] Về tố tụng: Theo đơn yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự của bà P, ông C, bà T và bà L là loại việc thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án quy định tại khoản 1 Điều 27 Bộ luật Tố tụng dân sự. Bà S có địa chỉ thường trú tại tổ 8, khu phố A, phường L, Thành phố Hồ Chí Minh nên thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án nhân dân khu vực 18-Thành phố Hồ Chí Minh theo quy định tại điểm a khoản 2 Điều 35, điểm a khoản 2 Điều 39 và điểm a khoản 2 Điều 40 Bộ luật Tố tụng dân sự; Điều 1 Luật số 85/2025/QH15 Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Bộ luật Tố tụng dân sự, Luật tố tụng hành chính, Luật tư pháp người chưa thành niên, Luật phá sản và Luật hòa giải đối thoại tại Tòa án.

[2] Về nội dung: Bà P, ông C, bà T, bà L thống nhất trình bày bà S là con ruột của bà P và ông C, là em ruột của bà T và bà L. Từ nhỏ, bà S bị bệnh viêm màng não, sau khi điều trị tại bệnh viện nhưng tình trạng vẫn không cải thiện, hiện tại bà S không thể nhận thức được hành vi của mình. Nay, bà P, ông C, bà

T và bà L yêu cầu Tòa án tuyên bố bà S bị mất năng lực hành vi dân sự theo quy định pháp luật.

Ngày 04/8/2025, bà P, ông C, bà T và bà L có đơn yêu cầu giám định mất năng lực hành vi dân sự. Trên cơ sở đơn yêu cầu của bà P, ông C, bà T và bà L Tòa án nhân dân khu vực 18-Thành phố Hồ Chí Minh ra Quyết định trưng cầu giám định số 10/2025/QĐ-TCGD ngày 04/8/2025 trưng cầu Trung tâm pháp y tâm thần khu vực Thành phố Hồ Chí Minh thực hiện việc giám định tâm thần đối với bà S. Tại Kết luận giám định pháp y tâm thần theo trưng cầu số 5998/KLGD ngày 06/8/2025 của Trung tâm pháp y tâm thần khu vực Thành phố Hồ Chí Minh, kết luận: Về y học, đương sự bị chậm phát triển tâm thần mức độ nặng. Về khả năng nhận thức và điều khiển hành vi, đương sự mất khả năng nhận thức và điều khiển hành vi.

Do đó, việc bà P, ông C, bà T và bà L yêu cầu Tòa án tuyên bố bà S mất năng lực hành vi dân sự là có căn cứ chấp nhận, phù hợp quy định tại Điều 22 Bộ luật Dân sự.

[3] Ý kiến phát biểu của Kiểm sát viên tại phiên họp quan điểm giải quyết việc dân sự đề nghị chấp nhận yêu cầu là phù hợp.

[4] Về lệ phí giải quyết việc dân sự sơ thẩm: Bà P và ông C là người cao tuổi nên được miễn nộp tiền lệ phí giải quyết việc dân sự. Bà L và bà T tự nguyện chịu số tiền lệ phí theo quy định pháp luật.

QUYẾT ĐỊNH

Căn cứ khoản 1 Điều 27, điểm a khoản 2 Điều 35, điểm a khoản 2 Điều 39, điểm a khoản 2 Điều 40, các Điều 149, 361, 367, 369, 370, 371, 372, 376, 377 và 378 Bộ luật Tố tụng dân sự;

Căn cứ Điều 22 Bộ luật Dân sự;

Căn cứ Điều 37 Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí tòa án;

1. Chấp nhận yêu cầu của bà Lê Thị P, ông Nguyễn Văn C, bà Nguyễn Thị Kim T và bà Nguyễn Thị Kim L về việc: “Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự”.

Tuyên bố bà Nguyễn Thị Kim S, sinh năm 1991; hộ khẩu thường trú: Tổ 8, khu phố A, phường L, Thành phố Hồ Chí Minh mất năng lực hành vi dân sự.

2. Lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự:

- Bà P và ông C được miễn nộp tiền tạm ứng lệ phí theo khoản 1 Điều 12 Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban Thường vụ quốc hội.

- Bà T và bà L phải chịu số tiền lệ phí giải quyết việc dân sự là 300.000 đồng (ba trăm nghìn đồng).

3. Quyền kháng cáo, kháng nghị:

Bà Lê Thị P, ông Nguyễn Văn C, bà Nguyễn Thị Kim T, bà Nguyễn Thị Kim L có quyền kháng cáo Quyết định này trong thời hạn 10 ngày kể từ ngày Tòa án ra Quyết định.

Viện Kiểm sát cùng cấp có quyền kháng nghị Quyết định giải quyết việc dân sự trong thời hạn 10 ngày, Viện Kiểm sát cấp trên trực tiếp có quyền kháng nghị trong thời hạn 15 ngày, kể từ ngày Tòa án ra Quyết định.

Nơi nhận:

- TAND Thành phố Hồ Chí Minh;
- VKSND Thành phố Hồ Chí Minh;
- VKSND khu vực 18-Thành phố Hồ Chí Minh;
- Phòng Thi hành dân sự khu vực 18-Thành phố Hồ Chí Minh;
- Các đương sự;
- Lưu: Hồ sơ việc dân sự.

THẨM PHÁN – CHỦ TỌA PHIÊN HỌP

Phạm Ngọc Hoàng An